

Arvoisa puhemies!

Suhtaudun tähän kansalaisaloitteeseen hyvin kunnioittavasti, koska se koskee suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentajasukupolvea. Tohtori Kiljunen ansaitsee kyllä kiitoksen. Yli 80 000 allekirjoittajaa, ja ihmisten tuella hän on kansalaisaloitteessaan kiistatta tärkeällä asialla.

Taitetun indeksin vuoksi eläkkeensaajat ovat ainoa tulonsaajaryhmä, joka lakisääteisesti köyhtyy. 90-luvun jälkeen eläkkeet ovat jääneet kiistattomasti jälkeen ansiokehityksestä. Vuosina 1995—2015 nousivat palkat melkein kaksi kertaa nopeammin kuin eläkkeet. Työeläke nousi 46 pinnaa ja palkat 88. Kansalaisaloite siis kumpuaa todellisuudesta, arkikokemuksista.

Arvoisa puhemies! Olen vastannut viimeisten 10—15 vuoden aikana, niin kuin monet kollegatkin, tuhansia kertoja kysymykseen: *”mitä sinä tai puolueesi tekee eläkeläisten hyväksi?”* Olen sanonut, että kymmenillä tuhansilla eläkeläisillä on terävä kivi nimeltä indeksi kengässään. Kun sellainen on joskus ollut itse kullakin, niin sitä kipua ei montaa minuuttia siedä.

No, tuhansilla ja tuhansilla eläkeläisillä vastaava kipu on ollut vuosia. Monien itsetuntoa on loukattu. Olen - ja me sosiaalidemokraatit olemme - laajemminkin ottaneet nämä eläkeläisten tunteet ja kokemukset tosissaan. Meille on tärkeintä parantaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien asemaa. Tasokorotukset niin kansaneläkkeisiin kuin takuueläkettäkin saaville ovat inhimillisesti katsoen välttämättömiä.

Lahden puoluekokouksessa viime viikonloppuna teimme päätöksen: *”Laadimme toimenpideohjelman eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi ja eläkeläisten toimeentulon turvaamiseksi kiinnittäen erityistä huomiota ikääntyneiden naisten ja pieniä työeläkkeitä saavien asemaan. Osana kokonaisuutta selvitetään muun muassa vaihtoehdot kansaneläkkeen tasokorotuksen tekemiseksi ja verotuksen kehittämiseksi sekä eläkkeensaajien asumistuen, palvelujen ja palvelumaksujen vaikutus.”*

Olen todella tyytyväinen puoluekokouksen päätökseen. Se on ehdottomasti oikea askel, ja se on kyllä askel myös kansalaisaloitteen suuntaan. No miksi? Siksi, että pienintä työeläkettä saavien eläketurvaa ei voida mielestäni korjata puuttumatta indeksitarkistukseen.

Arvoisa puhemies!

Alle köyhyysrajan, joka on 1 200 euroa kuukaudessa, sinnittelee hieman alle puoli miljoonaa työeläkeläistä, tarkasti ottaen 470 000. Yli 100 000 eläkeläistä yrittää pärjätä pelkän takuueläkkeen varassa, joka on 768 euroa kuukaudessa. Joukossamme on 900 000 eläkeläistä, jotka saavat alle 1 500 euroa kuukaudessa.

Lukujen takana on muuten lähes joka viides suomalainen. Niukkuutta ja pienituloisuutta on seurannut se, että eläkeläisten maksuhäiriöt ovat kasvaneet rajusti. Ruokajonoissa valitettavasti suurin ryhmä taitaa olla eläkeläiset.

Olen kirjoittanut, puhunut ja toiminut sen puolesta, että asteittain siirrytään kohti puoliväli-indeksiä, pidemmällä aikavälillä kohden palkkaindeksiä. Tämä puoliväli-indeksi on käytössä noin puolella Euroopan unionin jäsenmaista, muun muassa Britanniassa, Saksassa, Ruotsissa ja Sveitsissä. Palkkaindeksi on muun muassa Alankomaissa, Tanskassa ja Norjassa. Pienten työeläkkeitten korotus on ensimmäinen askel, ja tästä tulee sitten jatkaa.

Olen allekirjoittanut Kiljusen kansalaisaloitteen ajatuksella, että eduskunta perehtyy äärimmäisen perusteellisesti työeläkejärjestelmään. Palkkaindeksin vuosikustannus eläkemenoon on 312 miljoonaa euroa olettaen, että reaali-palkkojen kasvu on 1,6 prosenttia. Puoliväli-indeksi lisäisi eläkemenoja kolmasosan tästä eli 100 miljoonaa euroa.

Kuulitte oikein, 100 miljoonaa euroa.

Tavoitteellinen asteittainen eteneminen kohti puoliväli-indeksiä on täysin realistista eikä vaaranna työeläkejärjestelmän rahoitusta.

Arvoisa puhemies!

Tämähän keskustelu on nyt lähetekeskustelu sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnalle. Minusta valiokunnan tulee katsoa ja arvioida myös tämän palkkapainotteisuuden lisäämistä asteittain, joka on esimerkiksi eläkeläisjärjestöjen, myös Eläkkeensaajien Keskusliiton, tavoitteena, eli se tarkoittaa, että siirrytään 30—70 ja 40—60 ja näin kohti puoliväli-indeksiä. Toivon, edellytän, että valiokunta pyytää asiantuntijoilta tarkat laskelmat eri vaihtoehtojen kustannusvaihtoehdoista, luonnollisesti myös palkkaindeksiä koskien.

Olen iloinen ja ylpeäkin siitä, että käsissäni on hyvin tuore Eläkkeensaajien Keskusliiton esitys yhdeksi malliksi, esitykseksi, siitä, miten tehdä tuloeroja kaventava työeläkkeiden indeksikorotusmalli.

Heidän esityksensä mukaan se koostuu kiinteästä prosenttitarkistuksesta ja sen päälle tulevasta kiinteästä euromääräisestä osasta. Korotusvarasta esimerkiksi kaksi kolmasosaa menisi euromääräiseen tarkistukseen ja yksi kolmasosa prosenttitarkistukseen.

Sanon tämän asian sen takia, että minusta on kohtuullista, että valiokunta hyvin monipuolisesti ja syvällisesti perehtyy tähän asiaan. Kysymys on merkittävästä yhteiskunnallisesta kysymyksestä oikeudenmukaisuuden ja tulonjaon näkökulmasta. Haluan, että pitkään hiertänyt ja kalvava kivi poistuu mahdollisimman monen eläkeläisen kengästä.